

1947

1947

საქართველოს
საბავშვო ჟურნალი

ოქტომბერი

საბავშვო
ჟურნალი

№ 8

საქართველოს ალკ
ცენტრალური კომი-
ტეტის სოციალ-დემოკრა-
ტიული ორგანიზაცია

საბავშვო ჟურნალი
მცირეწლოვანთათვის

რედაქციის მისამართი:
თბილისი, ლენინის ქ. № 28
ტელ. 3-81-85

ოქსობრელი

„Светлый“ еженедельный детский журнал ЦК ЛКСМ ГРУЗИИ
(на грузинском языке)

ს ა ვ ა ნ ი ბ რ

1947

წელიწადი მერვიდმეტი

გამომცემლობა
„კომკომბიტი“

შეკ შავარდენი ვიქნები

დღესაც ღაჭვარდი დაფარეს
გუგუნით რეინის ფეხისქეობა,
ამაღდდერ, გაჭქონ ღრუბლებში,
თან გაჭვეათ ხემა ოცნება.

თვალის მოძურელად ბრწუნავდენი,
ხეცას გაჭქონდა ხანხარი...

რამდენჯერ გაუნენიათ
ბეჭდინის თავსე ხანხარი!

რამდენჯერ მათთან ვუოფილვარ
გულით, ნატურიტ და ფიქრებით...

რომ გავესრდები უთუოდ
შეკ შავარდენი ვიქნები!

მრიმულ აბაშიძე

სარედაქციო ვოლეგია: გრ. აბაშიძე, ლ. ავალიანი, ეკ. ბურჯანაძე,
ი. გრიშაშვილი, თ. თუმანიშვილი, გ. კაკაბიძე, რ. მარგიაანი (პ/მგ. რედაქტორი),
ი. სიხარულიძე, ნ. უნაქოშვილი.

ხვადაც მოვადო, ხვადაც!

მოთხრობა

პატარა ვიას მამა ფრონტზე დაეღუპა. დედაც დიდი ხანია აღარ ჰყავდა. მოხუცი პაპა მახარე და ბებია კატო ზრდიდნენ ოჯახის ერთადერთ იმედს.

ომი დამთავრდა. ოჯახს მარჯვე ვაჟაკის ხელი მოაკლდა. მოხუცებს ბევრი შრომის თავი აღარ ჰქონდათ, ვიას კი, ჯერ მხოლოდ თერთმეტი წლის ბიჭი იყო, იგი ბეჯითად სწავლობდა და რაც შეეძლო მოხუცებსაც ეხმარებოდა.

მოხუცებს, სანამ ფრონტზე წასული შვილის დაბრუნების იმედი ჰქონდათ, ძველი, შეუყვებელი სახლისათვის ხელი არ უხლიათ. ავდარში წვიმის წვეთი ჩამოდიოდა ოთახში, ჩამტვრეული ფანჯარა ქარს ვეღარ აკავებდა.

პაპამ და ბებიამ ვიას შეუმჩნევლად გამოიტყვეს სამშობლოსათვის თავდადებული შვილი და სახლის შეკეთებას შეუდგნენ.

კოლექტივი ხე-ტყის მასალითა და კრამიტით დაეხმარა დაზარალებულ ოჯახს.

მოხუცები გამხნევდნენ. ვიაც მთელ დღეს მათთან ტრიალებდა, ისიც შრომობდა, კალატოხს ქვას აწვდიდა, მდინარიდან კოკით წყალი მოჰქონდა.

იქვე ახლოს, სოფლის მოედანზე, ბიჭები ბურთს თამაშობდნენ. ყველანი ვიას ტოლები იყვნენ. ვიას მათ გახედავდა, ამოიხრებდა და ისევ მუშაობას განაგრძობდა.

— წადი, ბიჭო, შენც გაითამაშე... გეყოფა შრომა... დაისვენე... ეტყოდა ხოლმე თანაგრძნობით პაპა მახარე.

ვიას არ თანხმდებოდა.

ბურთის მოთამაშე ბიჭებში ერთი ცისფერთვალეა, მაღალი ტანის თბილისელი ბიჭი ვიას. ვიას მას ყოველთვის მორიდებით ხვდებოდა, ხმის გაცემას ვერ უბედავდა. ის კი, ძალზე თავაზიანი ყმაწვილი იყო. რამდენჯერმე ვიას სათამაშოდაც კი მიიწვია, მაგრამ საბურთოდ სად ეცალა მშრომელ ბიჭს!

ერთხელ, განთიადზე, პაპა მახარემ და ვიამ მუშაობა დაიწყეს.

მკირეხნის შემდეგ ნაცნობი ჟრიაბული ატყდა. განცვიფრებულმა ვიამ მოედნისკენ გაიხედა.

— ასე ადრე ბურთის თამაშის ვის გაუგია?

წამოიძახა მან და პაპა მახარეს შეხედა.

მახარემ თვალეებზე ხელი მოიხრდილა და იმანაც მოედნისკენ გაიხედა.

— მე თვალი აღარ მიჭრის შვილო... აბა, რა გითხრა. უსაქმურებმა დრო როდი იციან, ეშმაკობას ყოველთვის მოახერხებენ... აბა, ეგ ქაფუა მომაწოდე!..

ვიამ ვიას კვლავ გახედა და თვალეები გაუბრწყინდა.

— პაპა, პაპა! — წამოიძახა მან. — ჩვენსკენ მოდიან, ზოგს წერაქვი უჭირავს, ზოგს ბარი... აბა გახედ!

435

ბავშვები მოუახლოვდნენ. მათ წინ ის ცისფერთვალემა თბილისელი ბიჭი მოუძლოდათ.

გამა რამდენიმე ნაბიჯი გადადგა მათკენ და მადლობის ნიშნად ბავშვების წინამძღოლს გადაეხვია.

— ბიჭებო, რად შეწუხებულხართ, საცაა ჩვენც დავამთავრებთ სამუშაოს! — მადლიერი ხმით წარმოსთქვა მახარემ და ბავშვებს სიყვარულით გადაეხედა.

— არა, პაპა მახარე, ჩვენ წუხელის გადაწყვეტით, რომ მოგშველდობოდით... ჩვენ ხომ თქვენი გიას ტოლები ვართ! უპასუხა თბილისელმა ბიჭმა და გიას მხარზე ხელი დაჰკრა.

მახარემ ბავშვებს შრომა გაუნაწილა. ბიჭები მხიარულად შრომო-

ბდნენ და ახალისებდნენ დღემდის დაღუპებულ კარმიდამოს. თვალცრემლიანი ბებია კატო ეხოში ფუსფუსებდა.

ბავშვებისათვის კამეჩის მაწონი და ქაღ-პურა მოეტანა, ეხლა ბაღაში კიტრებს და კალოს მსხალს კრეფდა, თან გულში ლოცავდა პატარებს.

მზე რომ ჩაიწურა, ბავშვები პაპა მახარეს და ბებია კატოს გამოეთხოვნენ და გია თან წაიყვანეს.

— იცოცხლეთ, შვილებო, გაიზარდეთ!

ლოცავდნენ მოხუცები ბავშვებს. ბავშვები კი შორიდან ხელს უქნევდნენ და მოსძახოდნენ:

— ხვალაც მოვალთ, ხვალაც!

გიორგი შაგვაჩაშვილი

ნანის წერილი სოფლიდან

პატარა ნანი სარჯველაძეს

გუშინ ჩიტვით მოფრინდა ნანის წერილი სოფლიდან.

არ სჯერა, არვის არ სჯერა, რომ თვითონ ნანიმ დაწერა.

წერს: „ჩემო კარგო დედილო, საყვარელო და კეთილო,

უკვე იღევა აგვისტო და ახლოს არი სწავლის დრო.

წელს პირველ კლასში მივდივარ — დიდი ვარ, უკვე დიდი ვარ!

...მიყიდე ჩანთა ახალი, კალმისტარი და ფანქარი!

რეველი — სამზახიანი, კობტა და ცისფერყლიანი...

მაგრამ იცი რა, დედილო, ჩემო კარგო და კეთილო, ანბანის წიგნი არ გინდა — უკვე მასწავლა მამიდამ, სჯობს „დედაენა“ მიყიდო, — ვისწავლი დღით და ღამითა...

გუშინ, ჩიტვით მოფრინდა ნანის წერილი სოფლიდან.

არ გჯერათ, ახლაც არ გჯერათ, რომ თვითონ ნანიმ დაწერა?!

მეჩხან ლეხანიძე

მამამ შაქარი დათესა

მამამ დილით ადრე ურემი გამართა, კამეჩები შეუბა და შარაზე გავიდა. კოლმეურნეობაში თესვა იწყებოდა.

პატარა სოსანას და თალიკოს მამასთან ყოფნა და მინდვრად გასვლა უყვარდათ. ამიტომ რსინიკ ლოგინიდან ადრე წამოდგნენ, ხელ-პირი რუში დაიბანეს და ურმის კოფოზე დაუსხდნენ.

— ჩამოდით, ქალაქში კი არ მივდივარ! — უთხრა შეილებს მამამ.

— აბა, სადა მიმიღო? — შეეკითხა თალიკო.

— მინდორში!

— ჩვენც წამოვალთ! — თქვა სოსანამ. — მინდორს რა ჯობია? იქ მღერიან. ტოროლებსაც ვნახავ, ბიძია მიხო ტრაქტორზედ დამსუავს.

— მამა შენ წამოდი, სოსანა, — დაეთანხმა ვაჟს მამა. — თალიკო კი დედასთან დარჩეს. დედას ძროხის მოწველაზე მოეხმარება. მაწონს შეადედებენ. მე და შენ კი შაქარი დაეთესათ და თალიკოს მოვუტანოთ.

— დედა ძროხასაც მოწვევლის და მაწონსაც უჩემოდ შეადედებს. მე კი მინდორში მივდი! — სთქვა თალიკომ და ცრემლები გადმოყარა. ურმის ქალს ხელები მაგრად შემოაკლდა და ძირს აღარ გადმოვიდა. მამამ თალიკოს ხუჭუქა თმაზე ხელი გადაუსვა და კამეჩებს საბრე გადაჰკრა. გასწიეს მინდორში შაქრის „დასათესად“.

დიდი მინდორი იყო. და-მამა ყველაზე მაღალ ბეჭობზე ავიდნენ. მაგრამ მინდვრის ბოლოს თვალი მაინც ვერ მიაწვდინეს. თვალწინ მშვენიერი სანახაობა გადაეშალათ. მთავარი არხის გასწვრივ ბიძია მიხო ტრაქტორზე იჯდა და მიწის ღრმა კვლები გაჰყავდა გუთნით.

მამაც შეუდგა თესვას, ტომრიდან ჯამით იღებდა ხორკლიან მარცვლებს. სოსანას და თალიკოს გაეცინათ. — მამამ იხუმრა, რის შაქარი! რაღაც თესლია, არც პუ-ს, არც ქე-ს, არც სიმინდს არ გავს.

— მამილო, აი შაქარს ვთესავთ?—
ჰკითხა თალიკომ.

— დიას, შაქარს ვთესავ, — მიუგო მამამ მზიარულად. — შემოდგომასზე ნახავთ! ამ დღიდან და-მამა ცუდ ამინდშია ცი მიპყვებოდნენ მამას მინდვრად. ერთობოდნენ ცაში ტოროლის სარულით და ეჩვილით. ძეძვებში ტყის ქათმებიც ბუდობდნენ. შუადღით, ტრიალ მინდორზე რომ მუხა იდგა, მტრედებით აივსებოდა. ჯეჯილებიდან ისმოდა მწყურების საამური ჰუჰჰუჰი. ერთხელ მწყურის ბუდესაც მიავსეს. იქ სადაც მამამ შაქარი დათესა, მწყურვად ქარხალი ამოსულიყო. სოფლის ქალი და კაცი ქარხლის ყანებში მუშაობდნენ. სოსანას და თალიკოს დედ-მამაც იქ იყვნენ. ყმაწვილები კი კამეჩებს მწყურმსავენდნენ და როცა პირუტყვები საცობნად ჩაწვებოდნენ, ისინი ან რუში ბანაობდნენ, ან ურმის ქვეშ ისვენებდნენ. პურსა და მაწონს შეეჭკოვდნენ.

— მამილო, სად აპოვიდა შაქარი?—
ჰკითხა ერთხელ კიდევ თალიკომ მამას.

— აი, შაქარი, — მიუგო მამამ შეილს და ქარხლის ფართო ფოთლებზე მიუთითა.

— არა... — თქვა თალიკომ.

— აბა, ნახე თუ არა, — კიდევ უთხრა მამამ.

კოლმეურნეებმა ქარხალი ბევრჯერ გათოხნეს. სოსანა და თალიკო დედ-მამას არ მოსცილებიან. თალიკოს დედაზე ნაკლებ არ ემარჯვებოდა სასუქის მიყრა და გამოხშირვა. სოსანა ხომ გვერდიდან არ სცილდებოდა ტრაქტორისტ ბიძია მიხოს. ეხერხებოდა მანქანის ხელის მოწყობა. საქვერ რომ დაესვა ბიძია მიხოს, სოსანას სჯეროდა, რომ დაუხმარებლად მოხნავდა.

სოსანას ახარებდა კოლმეურნეობის თამეჯდომარის წამქეხებელი სიტყვები, ერთხელ რომ უთხრა ბაღს:

— ყოჩაღ სოსანა, ტრაქტორისტის თანამეშვეს გეგზარო.

დაიწყო ქარხლის მოხრა. აბა ახლა შეიქნა მინდორში მზიარულება. დადგეს ქარხლის ხეავები. საბარგო ავტომანქანები და ურმები ტყილ ბოლქვებს მატარებლსაცენ ეზიდებოდნენ და ქარხანაში გზავნიდნენ. მამამ სამე ურმებს ლასტები გაუკეთა, შეილები კოფოზე დისვა და ქარხალი ქარხანაში წაიღო.

ქარხანა ძალიან დიდი იყო. თალიკოს თავის დღეში არ ენახა იმოდენა სახლი. არც იმოდენა ბუხარი ენახა, მილი ცასა სწვდებოდა, საიდანაც სქელი შავი ბოლი ამოდიოდა.

მამამ შეილებს ჯერ ეხო დაათვალიერებინა. მერე ნაცნობ ინჟინერს სთხოვა და ბავშვები შეიგნით შეიყვანა. ინჟინერმა ყმაწველები დიდი პატივით მიიღო. თითონ გაუძღვა დასათვალიერებლად. შენობა მანქანების გუგუნით, ქარხლის სუნით და ორთქლით იყო სავსე.

გარეცხილი ქარხალი სახაბავი ბორბლით ზემოთ ამოდიოდა. იკებებოდა ელვარე, მარდი და ბრკევილა მანქანებით. მერე აველაფერი ერთ დიდ აუზში იყრებოდა. ტყილ ფაფად იქცეოდა და სახარშ ქვაბებში ჩაწკრივებოდა.

სითხე ქვაბებში დუღდა და სქელდებოდა. ეს უკვე შაქარი იყო, მაგრამ თანგისფერი, გაუწმენდავი.

ინჟინერმა, ბოლოს სოსანა და თალიკო ერთ სუფთა ოთახში შეიყვანა. ოთახი კი არა ძალიან დიდი დარბაზი იყო. იმათი სახლი, საქათმე, ბოსელი და სამძვლი ერთად ჩატეოდა შიგ. ვეებერ-

თელა ბორბალი ტრიალებდა, საიდანაც თოვლივით თეთრი შაქრის სილა ნიაღვარივით გადმოდიოდა. როცა გარეთ გამოვიდნენ, მამას ვილატ კაცი შეხვდა, რომელმაც უსაყვედურა:

— თქვენი კოლმეურნეობის კუთვნილი შაქარი რად არ მიგაქვს?

— აი, დღეს წავიღებ, ურემი აჭაყავს, — უთხრა მამამ. ურემი შაქრით დატვირთეს. სოსანა და თალიკო ისევ

კოფოზე დაუსხდნენ და შინისაკენ გასწიეს.

თალიკოს ახლა აღარაფერი უკითხავს მამისთვის. ახლა მან თვითონ კარგად იცოდა, როგორ მოჰყავდათ მის დედ-მამას შინდორში კარხალი — შაქარი.

ბურჩის ჩხეიძე
ნახ. დ. გაბაშვილიძე

თ ხ უ ზ ნ ი ა

ბიკო, ახლა ჩაგაცევს ეს ახალი ხალათი.
— რატომ იტუქვიანებ, თხუპნი ძალის-ძალათი? შეხე ფისოს, ტალახში როგორ ფრთხილად გადადის, არ დაისვრის არაფერს, მივა სახლის კარამდის. შენ კი ტანზე წაისვამ, დასვრილ ხელს და სახელოს, უკვე გაგიტხუპნი მაგ ხალათის საყელო.

ჯიბეები სავსე გაქვს სილითა და ტალახით, მკლავით მოგისრესია ფოთოლი და ბალახი. დღეში ასჯერ ჩაგაცვან, ასჯერ გამოგიცვალონ? დედაშენმა მითხარი ასე რატომ იწვალის. სისუფთავე, წესრიგი ეხლავ უნდა ისწავლო.

ნიკოლოზ ჩაჩავა

რეზო, ვანო და მეზღვაური

ცხელოდა. ღობის ჩრდილში მეგობრებს ვანოსა და რეზოს ეძინათ. ვანომ თვალები გაახილა:

— უჰ... როგორი პაპანაქებაა!.. — რეზო მეორე გვერდზე გადაბრუნდა.

— გეყოფა ძილი, — შეარხია ვანომ. რეზომ ნამძინარევი თვალებით ერთხანს უცქირა მეგობარს, მერე წამოჯდა და თვალები დაახამხამა.

— ცხელა, — სთქვა მან.

ჩაღისქუდიანი კაცები და ქალები ზღვისაყენ მიდიოდნენ. ბავშვები სიცილ-კსკისით მისდევდნენ უფროსებს.

— ზღვაში ჯერ არ მიბანავია, — ამოიოხრა შავთმიანმა რეზომ, — მამა არ მიშვებს, — პატარა ხარო.

— ერთი კვირის წინათ დედამ წამიყვანა. რა სჯობია ზღვას... ისე

თბილი იყო, ამოსვლა აღარ მინდოდა. მერე სულ ვეხვეწები წამიყვანოს ზღვაზე, მაგრამ ვერ მოიცალა. უჩემოდ საბანაოდ არ წახვიდეო, გამაფრთხილა, — ნაღვლიანად ჩაილაპარაკა ქერათმიანმა ვანომ.

ვანომ თვალი გააყოლა ზღვისკენ მიმავალთ. მერე რეზოს ჩუმიად უთხრა:

— გავიპაროთ, ზღვაში ვიბანაოთ...

— გავიპაროთ! — გაეხარდა რეზოს, — ცოტა ხანს ვიქყუმპალაოთ.

ვანომ და რეზომ ზღვისაყენ სირბილით გასწიეს. მობანავენი სათითაოდ დაათვალიერეს — შიგ ნაცნობი არ ერიოსო. ტანთ გაიხადეს და ზღვაში შეცვივდნენ.

— რა თბილია! — ამბობდა რეზო.

— მშვენიერია! — იძახდა ვანო.

— ახლა დაებრუნდეთ, მიმართა ვანომ რეზოს, როცა წყალმა მკერდი დაუსველა, მაგრამ იგრძნო — წყალი უკან ეწყოლა.
ვანომ ბღაველი მორთო. რეზომ ბანი მისცა.

წყლის დინება ბავშვებს ზღვის სიღრმისკენ მიეზიდებოდა. წყალმა ჯერ მათი მხრები დაჰფარა, მერე ნიკაპამდე ავიდა.

ნაპირზე წამოწოლილმა, შიშველმა, ზორბა მეზღვაურმა უცებ თავი ასწია, ზღვას გახედა და წყალში სწრაფად შესტოპა.

მეზღვაურმა ჩაყვინთა და წყალნაყლაპი ბავშვები ნაპირზე ამოიყვანა. რეზოსა და ვანოს ნაცრისფერი ელთო, თვალებს შესაბრალისად ახამხამებდნენ, მეზღვაურს მკერდზე ეკვროდნენ. მეზღვაურმა ორივეს ყური მაგრად აუწია და დაემუქრა:

— მე ყოველდღე აქა ვარ, თუ კიდევ გაგიბედნიათ საბანაოდ წამოსვლა, ყურებს დაგაქრით.

— არ მოვალთ, ბიძია... აღარ მოვალთ... — ტიროდნენ ბავშვები.

მეზღვაურმა ხელი უშვა, რეზომ და ვანომ ტანისამოსი აკრიფეს და გაიქცნენ.

— ყური კინალამ მომაგლიჯა, — სთქვა ნაწყენმა რეზომ. ყურს ისრესდა.

— გავიზარდო, დამაცადოს... — იმუქრებოდა ვანო და სახელოთი ცრემლებს იწმენდა.

უმალღესი სასწავლებლის სტუდენტები ვანო და რეზო ზაფხულში მშობლიურ ნავსადგურს დაუბრუნდნენ და ზღვაში ხშირად ბანაობდნენ.

ერთხელ ზღვისკენ რომ მიდიოდნენ, ვანომ ხანში შესული მეზღვაური შეაჩერა და თავაზიანად ჰკითხა:

— უკაცრავად, ამ ცამეტი წლის წინად თქვენ ორი ბავშვი ზღვას გამოსტაცეთ?

მეზღვაურმა თვალები მოქუტა.

— მახსოვს...
რეზომ გადაჰკოცნა.

— ყური რომ აგვიწიეთ, მას შემდეგ კარგა ხანს ზღვას არ გავკარებოვართ.

— დავაყვაცებულხართ... — კმაყოფილებით გაელიმა მეზღვაურს. — ზღვას ბავშვი არ უნდა ენდოს. თქვენი მოთქმა რომ არ გამეგონა მაშინ, დიხზრობოდი.

ანდრო ლომიძე

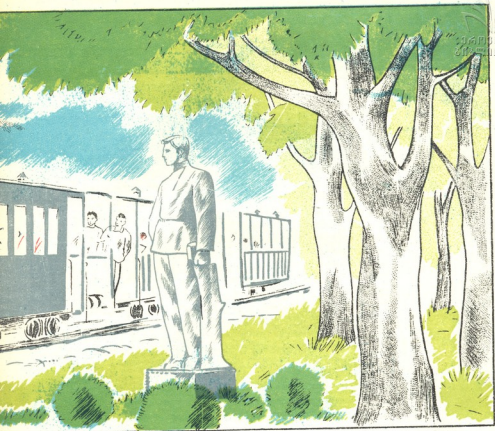
ნახატები გ. ჩირინაშვილისა

ს ა ბ ა ვ შ ე ლ

აი საბავშვო რკინიგზა,
 პატარა მატარებელი,
 წაგვიყვანს, გავასეირნებს
 ბავშვების გამხარებელი!
 რა კობტა ორთქლმავალია,
 რა კობტა ვ:გონებია!
 ვაგონის გამცილებლები
 მგზავრებს კიბესთან ხედებიან!

ჰა, ორთქლმავალმა დასტენა,
 დაიძრა მატარებელი;
 კონტროლიორი მოვიდა —
 — ბილეთს შემოწმებელი;
 მატარებელი მიჰყვის,
 მიჰქრის, მიჰქმინავს ჩქარჩქარა,
 მვისრეები ისრებთან
 მწვანე აღმებთ დამღვარან;
 აგერ საღვური „მზიანა“,
 ქვემოთ მტკვარი ჩქელს ანკარა.

კ ი ნ ი გ ზ ა ზ ე

მიფრინავს მატარებელი,
გზაზე კვამლს სტოვებს გუნდ-გუნდად,
წრე მოირბინა და ისევ
„პიონერულში“ დაბრუნდა,
ერთი გრძლად ამოიქმინა,
შეისვენა და დაღუპდა;
მატარებლიდან გამოსვლა
ბავშვებს ჯერ კიდევ არ უნდათ.
ამ მატარებელს მართავენ
პატარა რკინიგზელები,

ბავშვები — მემანქანენი,
მეისრე, გზისა მცველები;
ლაშაზ სადგურის უფროსად
პიონერები გვხვდებიან,
რკინიგზის საქმის შესწავლას
ერთგულად ეწაფებიან,
დიდ რკინიგზაზე შრომისთვის
ბეჯითად ემზადებიან.

ილია სიხაკაიძე
ნახატი ს. გაბაშვილასა

დედას „ჩიტი“

პიმს-ტა სუაბაძე

მონაწილენი: დალი, ვაჟა და ეკთი ჩიტი.

I სუაბი

(ოთახი, დალიმ და ვაჟამ, თურმე ცუგრია აბანავეს, ცუგრია გაქტევიათ, დგანან ხელებ-ვაწუწულები).

დალი - ნახე, სუფთა ოთახი როგორ ავატალახეთ!

ვაჟა - რატომ არ ჩერდებოდა, იმიტომაც გავლახე!

დახე, როგორ გავვექცა, დაბახვა სძულს, ძალიან!

დალი - ეგმეც შენ გგვახებია, ჩემო კარგო ძამია!

უი, როგორ დაქოქდა, ტლაპა-ტლუპი გავვიდის.

ვაჟა - ხელად მოვასუფთავებთ, სადარდელი რა გვიკვირს. ცხვირსახოცი მათხოვე!

დალი - არა, სუფთად ვინახავ.

ვაჟა - მაშ წინდებით მოვწმინდო?

დალი - წინდის მოსმა ვინ ნახა!

ვაჟა - ჩვენი საქმე, დაიკო, ეხლა კარგა ზოეწყო, წინსაფარი მიტომ გვაქვს, ზედ რომ ქუტუკი მოეცხოს, შომეც, ჩქარა მოვაშროთ, თორემ დედა გაიგებს.

დალი - სულ ცოტათი, წაიღე... მხოლოდ კუთხით; სულ არა,

ვაი, როგორ გათხუნე... ნულარ უსვებ, ნულარა. (ტირილს აპირებს) დედაც მოდის! რაღა ვქნათ, დედას ასე გლიან?..

ვაჟა - წავალ, ცუგას მოვეძებნი გაცივდება, სველია.

არ იტირო, შოიტა, მე დაეძალავ ახლავე.

ვერავენ ვერ გაიგებს, ველარსად ვერ ნახავენ.

(მოსხნის წინსაფარს და გარბის)

დალი - წინსაფარიც წაიღო, გათხუპნულიც დამტოვა,

ეხლა რა ვქნა მარტომა!..

(ფარდა)

II სუაბი

(თურმე დედა გაუწერა ორივეს და დასაჯა.

დალი დაღონებული ზის, ვაჟა შემოიბარება)

ვაჟა - მითხარ ჩემო დაიკო, დედამ როგორ გაიგო?

დალი - მე არ ვიცი, გაჯავრდა, ცუგა ვინ დაბანაო,

გაწმენდილი ოთახი ტლაპოს დაემგვანაო,

თქვენი ქცევის ამბავი ჩიტმა მომიტანაო.

ვაჟა-ი, რა ტყუილ რამ არის, სკვინჩა, ენატანია,
დედა როცა მიწყრება, სულ იმისი ბრალია,
ხელი ვერ გავანძრივ, ხელად ამბავს მოუტანს,
მითვალთვალებს ის ჩიტი, ყველგან დამდევს ჯიუტად,
დამაცადოს, დავიკერ, სულ ბუმბული მოეხნას!

დალი-წამო, ჩემო ძამიკო, მეც გიშველი მოძებნას.
(ამ დროს ჩიტი შემოჯდებოდა ფანჯარაზე და მღერის)

ვაჟა-აგერ ჩიტო: ჩიორავ, დედას ჩიტი შენ თუ ხარ?
მე რომ საკემს ვაკეთებ, შენ იმაზე რად სწუხარ!
რათ უთხარი დედიკოს, ვინ გთხოვს მყავდე დარაჯად,
ეხლა ჩემი გულისთვის, აი დალიც დასაჯა...

ჩიტი-რათ მიწყრებით ჩიტუნას, -ეხლაც ძლივს მოგაგე-
ნით!

სად მაქვს ძალა მაგდენი, სად მაქვს თვალი მაგდენი?
ის მართალი ჩიტუნა დედის კარგი გულია,
ყველგან თან რომ დაგყვებათ, მისი სიყვარულია.
მშობელს გინდა ეძინოს, გინდ შორს იყოს ძალიან.
გული შენთან დარჩება შენთვის მუდამ სცალია.
ეგ მართალი ჩიტუნა დედის ორთავ თვალია,
ყველას ხედავს მშობელი შვილს რაც დაუმალია.

ეცადეთ, რომ სიმართლე
თვითონ უთხრათ ყოველი.
მაგრამ.. მშობა ბავშვებო,
საკენკისთვის მოველი.

(ბავშვები საკენკს დაუყრიან)

ვაჟა-ჰამე, ჩვენო სტუმარო,
მერე ტკბილად იძინე:
დალი-მეტჯერ აღარ დავმალავ,
ჩუმად რაც ჩავიდინე.
ვაჟა-არ გეწყინოს ჩიტუნავ,
მე რომ ცილი დაგწამე,
ხვალაც მოდი, გეთაყვა
და სადილი აქ ჰამე.

(ფარდა)

მაცხალ ბავშვიანი

შავტუხა

მინდური ზღაპარი

ერთმა კაცმა მოხუცებულ დედაკაცს სპილოს პატარა შვილი აჩუქა. ბებერმა გაზარდა პატარა სპილო და ძალიან შეუყვარდა.

სოფლის ბავშვები ბებერს ბებიას ეძახდნენ, და სპილოსაც, რადგანაც შავი იყო, ბებიას შავტუხა დაარქვეს.

შავტუხას უყვარდა ბავშვები, შეისვამდა ზურგზე და ატარებდა. ბავშვებსაც უყვარდათ შავტუხა, მოჰქონდათ მისთვის სხვადასხვა ტკბილეული და ეთამაშებოდნენ.

— შავტუხავ, აბა გაგვაქანე, — ეტყოდნენ ბავშვები.

— ძალიან კარგი, აბა ვისი ჯგერია? — ჰკითხავდა შავტუხა. მოსდებდა თავის გრძელ ზორთუმს რიგში ჩამდგარ ბავშვს, აიტაცებდა გააქან-გამოაქანებდა ჰაერში და ისევ ფრთხილად ჩამოსვამდა.

საქმეს კი არაფერს აკეთებდა შავტუხა. სჭამდა, ეძინა, ბავშვებთან თამაშობდა და ბებიასთან ერთად სტუმრად და სასიეროდ დადიოდა.

— ბებო, — უთხრა ერთხელ შავტუხამ ბებიას, — წავიდეთ ტყეში სასიეროდ.

— არ შემოდია, ჩემო კარგო, ძალიან ბევრი საქმე მაქვს, — უპასუხა ბებიამ.

— მაგ საქმეს რომ მორჩები, ბებო, მაშინ წავიდეთ.

— ვიღლები ჩემო კარგო, დაგბერდი, ბევრი მუშაობა და სიარული აღარ შემოდია, — უპასუხა ბებიამ.

შავტუხამ დაკვირვებით შეხედა ბებიას და პირველად შეამჩნია თუ როგორ დაბერებულა და დაუძლურებულა მისი ბებო.

— მე ახალგაზრდა და ღონიერი ვარ,

— იფიქრა სპილომ, — მოდი, ვეცდები რაიმე სამუშაო ვიშოვნო და მაშინ აღარ დასჭირდება ბებიას ამდენი მუშაობა.

მეორე დღეს დილა-ადრინად წავიდა დიდი მდინარის პირას და ნახა რომ ერთი კაცი დიდ გაქირვებაში არის. ამ კაცს სოფლიდან მძიმე ურმები მოეყვანა და ხარებმა დატვირთული ურმები მდინარეზე ვერ გადაიტანეს.

კაცმა რომ სპილო დინახა, გაეხარა და აკითხა:

— ვისია ეს სპილო? არ შეიძლება დავიჭიროო, რომ ხარებს დაეხმაროს და წყალში ურმები გადაატანოს?

— ეს ბებიას შავტუხაა, — უთხრა ერთმა ბიჭმა.

— ძალიან კარგი, — სთქვა კაცმა, ორ ვერცხლის მანეთს მივცემ ურმის გადატანაში.

შავტუხას გაეხარა. ჩავიდა წყალში, თითო-თითოდ გადაიტანა ურმები იქითა ნაპირს და შვიდა კაცთან ფულის მისაღებად. კაცმა დაუთვალა თითო ურმის გადატანაში თითო ვერცხლის მანეთი.

შავტუხამ ხორთუმით ერთი მანეთიანი აიღო, გადაატრიალა, გადმოატრიალა და რადგანაც კაცმა თითო მანეთი გადათვალა და არა ორ-ორი, როგორც დაპირებული იყო, ფული არ აიღო, გადაუდგა ურმებს წინ და მოინდომა ისევ გამოღმა გადმოტანა.

კაცი გაჯავრდა და შეუტია, უნდოდა გაედევნა სპილო, მაგრამ სპილო ადგილიდან არ დაიძრა.

კაცი შეშინდა სპილო ურმებს უკანე გადართანსო და კიდევ დაუთვალა თითო ვერცხლის მანეთიანი. ჩაუწყო ქისაში და კისერზე შეება.

შავტუხა შინისაკენ გაეშურა, უხაროდა რომ ბებიასათვის საჩუქარი მიჰქონდა.

ამ ხნის განმავლობაში ბავშვებს მოსწყინდათ და ბებოს ეკითხებოდნენ, სად არის შავტუხაო, მაგრამ ბებომ თვითონაც არ იცოდა და სწყუხდა. მაშინ ბებია და ბავშვებიც შეუდგნენ ძებნას, მაგრამ ვერსად იპოვეს და საღამოს კი თვითონ დაბრუნდა.

— სად იყავი შავტუხა და რატომ ხარეხე კისერზე შებმული, — ეკითხებოდნენ ბებო და ბავშვები.

მაგრამ შავტუხას სალაპარაკოდ არ ეცალა, ბებიასთან მიიჩქაროდა.

— ოჰ, ჩემო შავტუხავ, ჩემო კარგო, სად იყავი ამდენ ხანს და რა გაქვს ამ ქისაში? — ჰკითხა ბებომ.

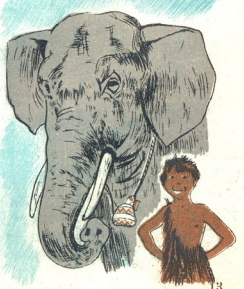
შავტუხამ კისერი გაუწყია და უთხრა:

— ჩემო საყვარელო ბებო, ცოტაოდენი ფული ვიშოვნე და მოგიტანე. ამას იქით შე ვიშუშავებ, შენ აღარ დაგჭირდება შრომა!

— შავტუხავ, ჩემო კარგო! — შესძახა ბებომ, — რაძენი იმუშავე რომ ამდენი ფული მომიტანე, რა ჭკვიანი და კეთილი სპილო შეგება. ვინ იცის როგორ დაიღალე... აბა ახლა ისაღილე. ნახე რა გემრიელი სადილი დაგიზადე!

მართლაც ამის შემდეგ შავტუხა ყოველნაირ მძიმე საქმეს აკეთებდა და ბებოს შეეძლო დაესვენა და ბუნდოვანად ეცხოვრა თავის კეთილ შავტუხასთან ერთად.

გადმოკეთებული ნინო ნაპაშვილის მიერ ნახატები ს. გაბაშვილისა

ხ ა რ ა ჩ ო ე ბ ი

შომისმინეთ ზატარებო,
აღბათ ეველგან ნახავთ სძირად,
ამ ვეება ხარაჩოებს,
ტეესავით რომ წამოშლილან,

მაგრამ იცით, მედიდურად
მხრებით ცას რად ესებინან,
და მუშები დღედაღამე
ასე რატომ ეწვევიან?

მათ გარშემო ჩვენი ქვეყნის
განახლების შრომა არის,
და მადლდება მათთან ერთად
საქართველოს მომავალიც.

ის მუშებიც ჩვენი ღვიძლი
მშობია და მამებია.
შრომა თქვენთვის, საღისისათვის
განა დასახანებია?!

ეველა როგორ ჩამოვთვალო,
მაგრამ აი, მაგალითად,
თქვენ სომ კიუვართ, როცა მამა
გაკვაქროლებთ მანქანითა?

აქ ქარხანა აშენდება,
იმუშავენ ისე სწრაფად;
გაბაკეთებს ავტოს, ვიდრე
მოკიეკებათ ბებო ზღაპარს.

იქ კი, სადაც სართულები
ღრუბლებს ესაუბრებიან,
ახალ ქალაქს აშენებენ,
ეს ჰირველი უბნებია.

აქ თვითმფრინავს ააკებენ,
ხარაჩო რომ მზეში ელავს,
და ლამაზი თვითმფრინავი
ზეცას ფრთებით გადასერავს.

ეს სულ მადე ჩიტუნებო,
ამბავია განა შორი?

ყოველწუთში იზრდებიან,
ცას სწვდებიან ხარაჩონი.

მათ გარშემო განახლების,
სისხარულის შრომა არის,
და მადლდება მათთან ერთად
ჩვენი ქვეყნის მომავალი.

იოსებ გონაგვილი

მკვეხარა კურდღელი

რუსული ხალხური წლები

ტყეში ერთი კურდღელი ცხოვრობდა. ზაფხულში თავს კარგად გრძობდა, ზამთარში კი ცუდად — შერიის მოსაპარად საძებელში უზღებოდა სიარული.

ერთ დღეს საბძელთან მიცუნცულდა და იქ კურდღლების ჯოგი დახვდა.

ყურცქვიტა მოჰყვა მათთან ტრახახს: — შე თათები კი არა ტორები მაქვს, კბილები კი არა ეშვები მაქვს, არავისი არ მეშინია!

კურდღლებმა მკვეხარას ამბავი დეიდა ყვავს უამბეს. ყვავი წავიდა კურდღლის საძებრად და კორძიანი ხის ძირში დახვდა.

კურდღელს შეეშინდა.

— მეტს აღარ ვიტრახახებ დეიდა ყვავო!

— აბა ერთი გაიმეორე როგორ იკვებინდი?

— შე თათები კი არა ტორები მაქვს, კბილები კი არა ეშვები მაქვს, არავისი არ მეშინია!

დეიდა ყვავმა ყურცქვიტას ჩაუნისკარტა.

— იცოდე მეტჯერ არ იტრახახო.

ერთხელ ლობეზე შემომჯდარ ყვავს ძაღლები მიეპარნენ, პირი წაავლეს და წმწვა დაუწყეს. კურდღელმა ეს დაინახა

და გაიფიქრა: — ყვავს როგორმე უნდა ვუშველო — იქვე ახლოს სერზე წამოსკუნდა, ძაღლებმა კურდღელს თვალი მოჰკრეს, ყვავს თავი მიანებეს და დასაქერად გამოუდგნენ.

ყვავი ისევ ლობეზე ჩამოჯდა, კურდღელმა კი სწრაფად მოჰკურცხლა და ძაღლებს გაუსხლტა.

კოტა ხნის შემდეგ ყვავი ისევ შეხვდა კურდღელს და უთხრა:

— აი ყოჩად, შენ მკვეხარა კი არა გულადი ყოფილხარ.

ნახატები დ. გაბაშვილისა

სს. ზარიანი

ღამურა

ზღაპარი

ღამურას თავის სხეული და ფრინველის ფრთები აქვს, ამიტომაც ძნელია მისი გამოცნობა—თავია თუ ფრინველი.

ერთხელ ცხოველთა მეფემ ხარკი შეაწერა თავის მონა-მორჩილთ. მათ რიცხვში თავგებსაც.

ხარკის ამკრეფნი ღამურასთან მივიდნენ. იგი გაბრაზდა და უარი სთქვა ხარკის გადახდაზე.

— მე რა თავგი ვარ, რომ ჩემთან მოსულხართ. ვერა მხედავთ, ფრინველი ვარ?..

და ფრთები უჩვენა.

ხარკის ამკრეებმა მისი ფრთები ნახეს და თავი დაანებეს. იფიქრეს მართლა თავგი კი არა ფრინველი ყოფილაო.

გავიდა ხანი. ხელმწიფემ ახლა ფრინველები დაბეგრა.

ხარკის ამკრეზნი ხელახლად მივიდნენ ღამურასთან.

ღამურა ძალიან გაჯავრდა.

— ბრმები ხართ, თუ რა არის, — უთხრა ღამურამ, — ვერა მხედავთ, რომ მე თავგი ვარ?.. და, კბილები უჩვენა.

ამკრეებმა მისი კბილები ნახეს და წაშვე მოსცილდნენ, იფიქრეს, მართლაც ფრინველი არ ყოფილაო.

ღამურა ასე გადარჩა ყველა გადასახადს. ხარკის ამკრეებებს რომ აღარ შეხვდეს და ხელში არ ჩაუფარდეს, დღისით დანგრეული კედლების ქუქრუტანებში და ხის ფულუროვებში იმალება, დამით კი გარეთ გამოდის, რომ არავინ დაინახოს.

თარგმანი არტ. ლავითიანის

სტეფანე ზარიანი თანამედროვე სომეხი მწერალია, მის კალამს მრავალი შესანიშნავი ნაწარმოები ეკუთვნის.

გასართობი

შ ა რ ა დ ა

პ ა ს უ ხ ე ბ ი

საქართველოს ძველი მტერი იღებავდა იმით წვერებს,— წინა „ინი“ მოაკლდა და ქალაქს დაიწერე! მერე, ჩემო პაწაწინავ, სულ ცოტაღა ფიქრ გმართებს, ცუდ ხასიათს გამოხატავს,— საში ასო მიუმატე! მოსძებნე და მიუმატე და შარადაც დასრულდება; ის მშობლიურ საქართველოს მთას უხდება, ბარს უხდება. ტკბილი არის, როცა კაცის გული შრომით გახურდება, აგიქროლებს, ჩაიქროლებს და ყანებში გაცურდება... წითელ დროშას ისე გაშლის, რომ მტერს გული გაუსკდება.

1947 წლის № 5,6-ში მოთავსებულ გასართობზე
გამოცანები: 1. ბურილა, 2. სოკო.
1947 წ. № 7 მოთავსებულ გასართობზე
ამოცანა: ვანოს აკვარიუმში იყო ხუთი თევზი, ხოლო მანანას აკვარიუმში — 7.
სცადეთ! უჯრებში ახლად ჩაწერილი ასოებით სიმაღლეზედ დაიწერება შიო მღვიმელი, ხოლო სიგანეზე მიიღება შემდეგი სიტყვები: შოშია, თხილი, რიონი, მუმლი, ლეღვი, კვერი, მისი, კომში, ატენი, ვოლგა და წვიმა.
გამოცანები: 1. ხელთათმანი, 2. სათვალე.

გ ა მ ო ც ა ნ ე ბ ი

შეადგინა ალ. სპინოვმა

1. კაობების მწერი არის, ბზუილა და ფეხებგრძელი, მზამიანი ისარი აქვს, კაცის სისხლის მომწამვლელი.
(ააზა)

2. კაკუნ-კაკუნ! კაკუნ-კაკუნ! ძუღამ ხეზე ისადგურებს, სარგებლობა მოაქვს დიდი; კიამატლებს ანადგურებს.
(ააღააა)

რეზუსი

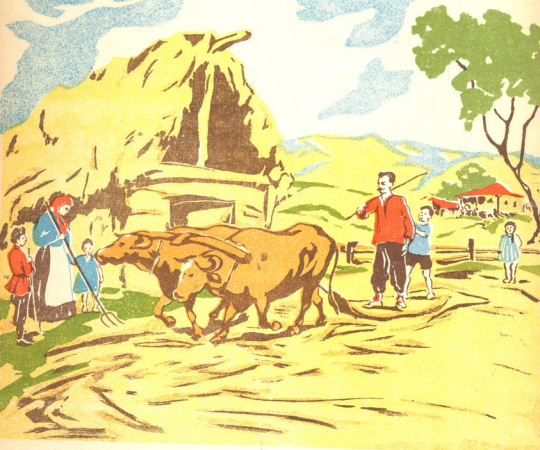
20/6/77

ჩვენს მკითხველებს!

მურნაღი „ოქტომბერი“ შემდეგი ნომრიდან გამოვა

„დილა“-ს
სახელწოდებით.

რედაქცია

გარეკანი, პირველი გვერდის მხატვრობა გეოგონის შალვა ცხადაძემ
გარეკანის მეორე გვერდზე ნახატი „ქალობა“ შესრულებულია მხატვარ გ. როინაშვი-
ლის მიერ

გამომცემლობის შეკ. № 2 სტამბის შეკ. 1105. ტირაჟი 7000 უფ 10147 ფასი 5 მან.

ლ. პ. ბერიას სახელობის პოლიგრაფკომბინატი „კომუნისტი“ თბილისი, ლენინის ქ. № 28.
ფარადი ილუსტრაციები დაბეჭდილია სსსრ საგემოვნო მრეწვე. სამინისტროს ლითოგრაფიაში.